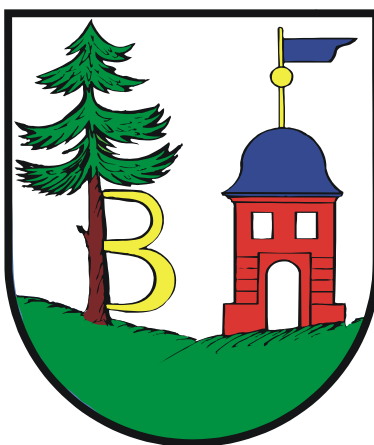

*ZAŁĄCZNIK DO UCHWAŁY NR XVIII/72/2015
RADY GMINY BRALIN
Z DNIA 25 listopada 2015 R.*

„PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI NOSALE”

Nosale, listopad 2015 r.

SPIS TREŚCI

I	WSTĘP	
II	CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI NOSALE	
III	INWENTARYZACJA ZASOBÓW SŁUŻĄCA ODNOWIE MIEJSCOWOŚCI NOSALE	
IV	ANALIZA SWOT - OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON MIEJSCOWOŚCI NOSALE	
V	WIZJA I PRIORYTETY ROZWOJU	
VI	OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ W NOSALACH W PERSPEKTYWIE CO NAJMNIEJ 7 LAT OD DNIA PRZYJĘCIA DOKUMENTU, W KOLEJNOŚCI WYNIKAJĄCEJ Z PRZYJĘTYCH PRIORYTETÓW ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI, Z PODANIEM SZACUNKOWYCH KOSZTORYSÓW	
VII	OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ ZE WSKAZANIEM ICH WPŁYWU NA ROZWÓJ MIEJSCOWOŚCI Z UWZGLĘDNIENIEM ZGODNOŚCI Z CHARAKTEREM I KRAJOBRAZEM KULTUROWYM W NOSALACH W LATACH 2015 – 2020. PROJEKT REALIZACYJNY.	
VIII	HARMONOGRAM REALIZACJI	
IX	KSZTAŁTOWANIE OBSZARÓW O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU DLA ZASPOKOJENIA POTRZEB MIESZKAŃCÓW, SPRZYJAJĄCYCH NAWIĄZYWANIU KONTAKTÓW SPOŁECZNYCH, ZE WZGLĘDU NA ICH POŁOŻENIE ORAZ CECHY FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNE A W SZCZEGÓLNOŚCI POPRZECZ ODNAWIANIE LUB BUDOWĘ PARKINGÓW, CHODNIKÓW LUB OŚWIETLENIA ULICZNEGO	

I. WSTĘP

Proces odnowy wsi łączy się z przygotowaniem planu odnowy miejscowości.

Podjęmowanie racjonalnych decyzji dotyczących rozwoju miejscowości wymaga planowania strategicznego łączącego problematykę społeczną, ekologiczną gospodarczą i przestrzenną. Opracowana przez Radę Sołecką przy współpracy społeczności lokalnej i jej akceptacji, a następnie przyjęta do realizacji przez Radę Gminy, strategia rozwoju jest podstawowym dokumentem kierującym działalność sołectwa w perspektywie do roku 2022. Strategia jest fundamentem odnowy i oznacza spełnienie zasady programowania obowiązującej w polityce strukturalnej Unii Europejskiej.

Członkostwo Polski w Unii Europejskiej to olbrzymia szansa dla polskiej wsi i rolnictwa. Szybkie przemiany ekonomiczno-społeczne zachodzące w kraju wymagają odnowy wsi. Proces tej odnowy trwający nawet kilkanaście lat wymaga więc opracowania planu odnowy miejscowości. Zakresem niniejszego planu jest m.in.:

- analiza zasobów miejscowości,
- analiza korzystnych i niekorzystnych cech wewnętrznych miejscowości, oraz potencjalnych szans i zagrożeń występujących w otoczeniu, które mogą mieć wpływ na przyszłość miejscowości i mieszkańców,
- wizja rozwoju miejscowości,
- priorytety rozwojowe, cele i projekty.
- opis planowanych zadań w perspektywie 7 lat tj. w okresie 2015-2022 wraz z harmonogramem realizacji oraz kosztorysami szacunkowymi poszczególnych przedsięwzięć.

Niniejsze zaktualizowane opracowanie powstało na podstawie planu stworzonego na warsztatach odnowy wsi, w których uczestniczyli przedstawiciele społeczności lokalnej sołectwa (czerwiec 2007) oraz zebrań wiejskich poświęconych rozwojowi miejscowości NOSALE.

.

II. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI NOSALE

Krótką charakterystyką miejscowości

Nosale leżą w południowej części województwa wielkopolskiego, w powiecie kępińskim, na terenie Gminy Bralin. Gmina ta od północy graniczy z gminą Kobyła Góra, od wschodu z gminą Kępno i Baranów, od południa z gminą Rychtal, od południowego zachodu z gminą Perzów.

Nosale leżą w południowo-wschodniej części Gminy, w pobliżu granicy z gminą Baranów.

Ogólna informacja o MIEJSCOWOŚCI

WIEŚ	– NOSALE
GMINA	- BRALIN
POWIAT	- KĘPIŃSKI
WOJEWÓDZTWO	- WIELKOPOLSKIE
LICZBA MIESZKAŃCÓW	- 191 osób (31.12.2014 r.)
POWIERZCHNIA NOSALI	- 1,83 km²
SOŁTYS	– Stanisław Niechciał
RADA SOŁECKA	– Hieronim Głowik, Alojzy Leśniarek, Kazimierz Michalski, Ryszard Michalski, Rafał Niechciał

Zadanie sołectwa Nosale

Podstawowym celem utworzenia i działania sołectwa jest zapewnienie jego mieszkańcom udziału w realizacji zadań Gminy przez:

1/ opiniowanie rozstrzygnięć organów Gminy w sprawach dotyczących:

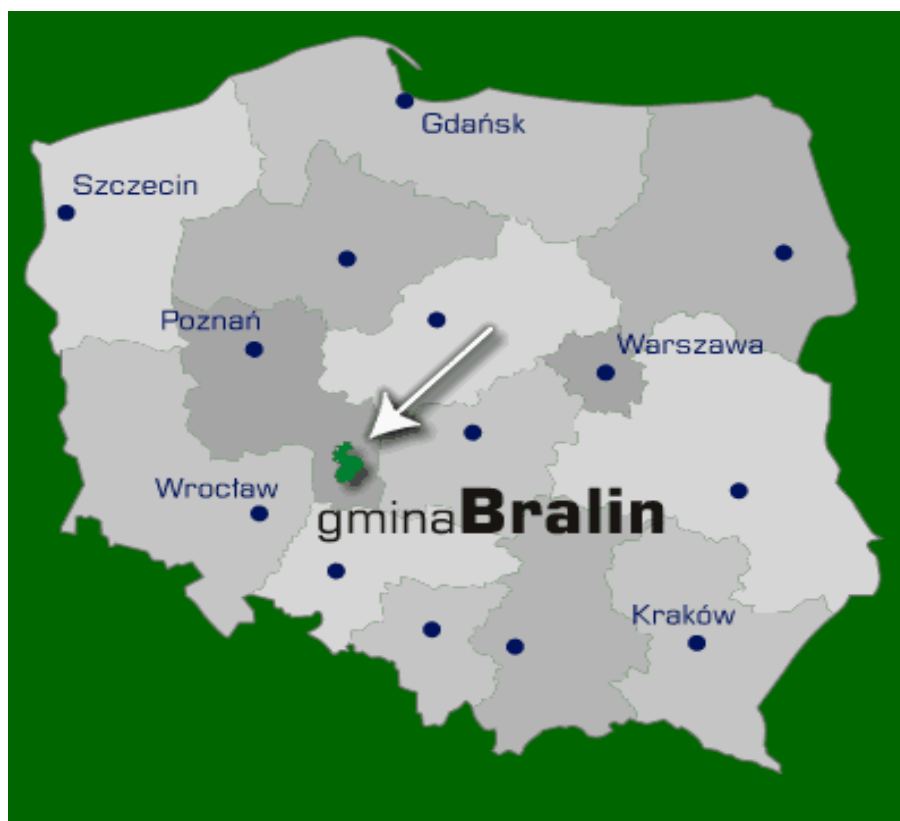
- a/ studium uwarunkowań oraz zmiany planu zagospodarowania przestrzennego Gminy dotyczących Sołectwa,
- b/ uchwalanych przez Radę programów gospodarczych dotyczących Sołectwa,

- 2/ inicjowanie działalności kulturalno – oświatowej, sportowo – rekreacyjnej oraz podtrzymywanie tradycji lokalnych,
- 3/ zarządzanie przekazanym Sołectwu mieniem komunalnym

Warunki geograficzne

Sołectwo Nosale administracyjnie należy do gminy Bralin, powiatu kępińskiego, województwa wielkopolskiego. Położone jest w południowo-zachodniej części gminy. Ogólna powierzchnia to **182,9 ha**.

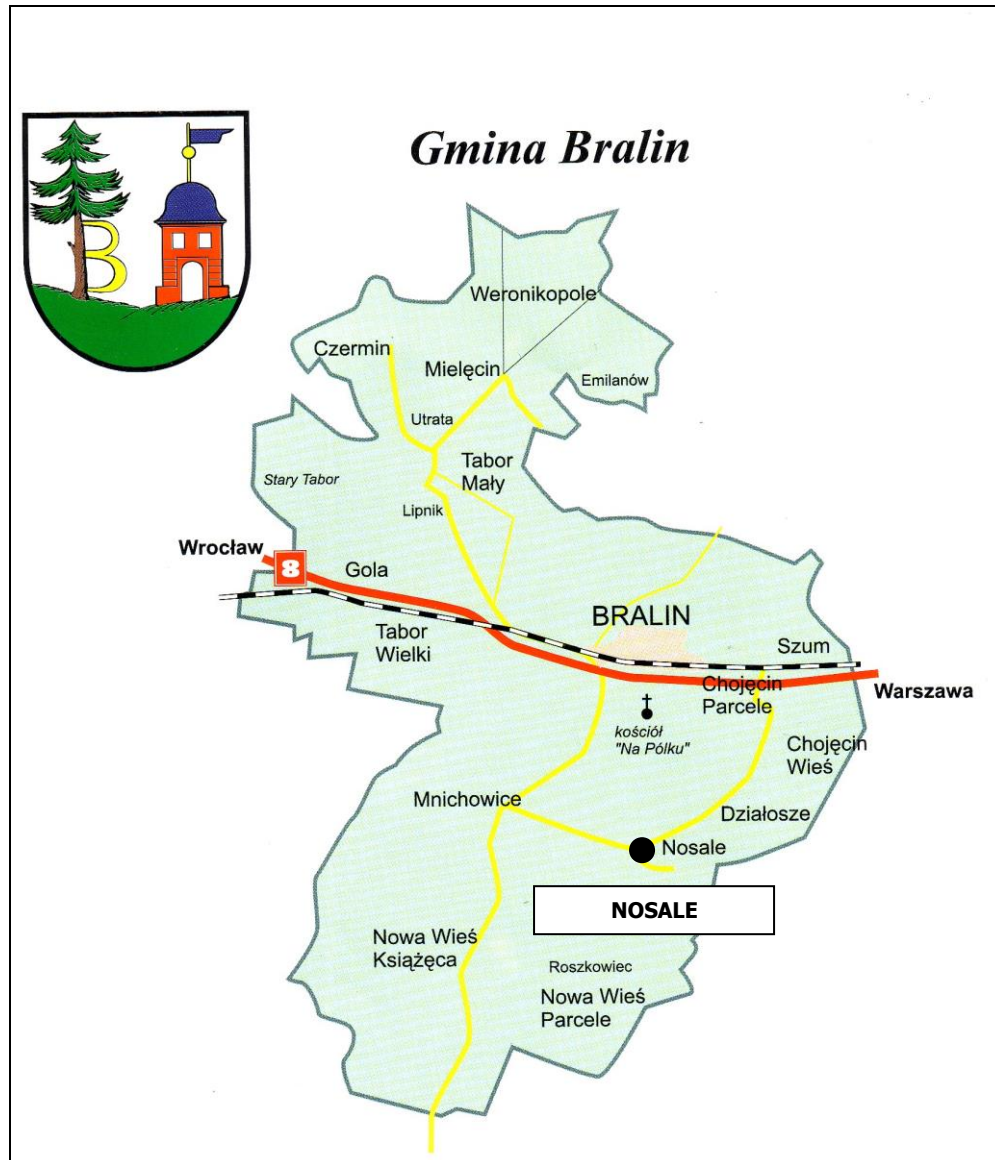
Lokalizacja Gminy Bralin na terenie kraju i województwa wielkopolskiego.

Lokalizacja Gminy Bralin na tle województwa wielkopolskiego.

Lokalizacja m. Nosale na terenie Gminy Bralin.

III. INWENTARYZACJA ZASOBÓW SŁUŻĄCA ODNOWIE MIEJSCOWOŚCI NOSALE

Środowisko przyrodnicze

Obszar miejscowości Nosale położony jest na południowej rubieży Niziny Wielkopolskiej, w makroregionie Niziny Południowo-Wielkopolskiej, obejmuje południową i centralną część wzniesionej na 170-200 m n.p.m. Wysoczyzny Bolesławieckiej oraz północno-zachodni skrawek Wzgórz Ostrzeszowskich. Nosale są położone na terenie pagórkowatym (wzniesienie 348 m), drzewa charakterystyczne dla Nosal to wiązy (są w herbie miejscowości). W Nosalach jest interesujące stare zadrzewienie (były park dworski - obecnie własność prywatna). W centralnej części wsi znajduje się naturalny staw.

Historia i Zabytki

W Nosalach jest dwór (obecnie w rękach prywatnych i w trakcie remontu). Dobra nosalskie datują się z XV w. W roku 1498 kupuje dwór Nosale Jan Domasłowski z Domasłowa. Dziedziczą później Trzciny. Od roku 1906 należy do rodziny Zerbonich. Do majątku dworskiego należała także gorzelnia, której pozostałości są jeszcze widoczne w zabudowaniach starego majątku.

Istnieje legenda o przemarszu przez Nosale wojsk napoleońskich.

Tradycje

Miejscowość Nosale leży na trasie przemarszu pielgrzymki poznańskiej. Do tradycji wpisała się gościnność mieszkańców, którzy od lat dzielą się z pielgrzymami przekąskami i chłodnymi napojami (w minionych latach największym powodzeniem cieszyło się swojskie ciasto i zsiadłe mleko). Do najważniejszych tradycyjnych obrzędów należy zaliczyć odpust Miłosierdzia Bożego, procesję Bożego Ciała oraz obchody św. Floriana (podczas których urządzone są zawody strażackie).

Tradycyjne potrawy to plenza, żur, biała polewka, kluski śląskie.

Ludność

Porównanie liczby mieszkańców sołectwa Nosale z pozostałymi sołectwami Gminy Bralin przedstawia tabela:

L.p.	SOŁECTWO	LICZBA MIESZKAŃCÓW
1	Weronikopole	227
2	Bralin	2834
3	Czermin	199
4	Działosze	62
5	Gola	225
6	Chojęcin	126
7	Chojęcin Parcele	537
8	Mnichowice	288
9	Nosale	191
10	Nowa Wieś Książęca	710
11	Tabor Mały	216
12	Tabor Wielki	476
	RAZEM	6091

Liczbę mieszkańców wg stanu na dzień 31.12.2014 r. oraz średnią gęstość zaludnienia przedstawia poniższe zestawienie:

SOŁECTWO	ILOŚĆ MIESZKAŃCÓW	POWIERZCHNIA W KM ²	ILOŚĆ MIESZKAŃCÓW NA 1 KM ²
Nosale	191	1,83	104

Do niedawna do dyspozycji mieszkańców była stara szkoła, w której mieszkańcy urządzili świetlice wiejską. Jednak ze względu na zły stan techniczny budynku i bezpieczeństwo mieszkańców, zamknięto świetlicę. W planach sołectwa i gminy jest wybudowanie nowego obiektu, spełniającego oczekiwania mieszkańców. Gmina Bralin jest

gminą wiejską i nie posiada odpowiednich środków budżetowych na budowę nowego domu ludowego, dlatego z wielkimi nadziejami wyczekiwane są programy związane z Odnową wsi. Na terenie przyległym do szkoły jest miejsce na urządzenie placu zabaw i atrakcyjnego miejsca spotkań i rekreacji w okresie letnim.

Do dyspozycji mieszkańców jest także boisko, które wymaga rekultywacji i uzbrojenia w sprzęt sportowy.

Problemem Nosali jest widoczny podział społeczeństwa miejscowości na bloki (po PGR) i resztę wsi i w tym celu mieszkańcy chcą organizować spotkania i festyny integracyjne.

W Nosalach jest też strzelnica prowadzona przez Koło łowieckie.

Oświata

Dzieci przedszkolne z terenu sołectwa Nosale uczęszczają do przedszkola w Nowej Wsi Książęcej oraz do samorządowego „Kwiaty Polskie” w Bralinie. Młodzież szkolna uczęszcza do Zespołu Szkół w Nowej Wsi Książęcej, natomiast młodzież gimnazjalna dojeżdża do Bralina, gdzie mieści się jedyne na terenie Gminy Bralin Gimnazjum im. Polskich Noblistów.

Infrastruktura Techniczna

Zaopatrzenie w wodę

Miejscowość Nosale jest zwodociągowana. Z sieci zbiorowej korzysta niemal 100% gospodarstw domowych. Nosale zaopatrywane są w wodę za pomocą komunalnego systemu wodociągowego (woda pochodzi z ujęć znajdujących się na terenie Nowej Wsi Książęcej). W miejscowości Nosale znajdują się jeszcze gospodarstwa, które pozyskują wodę z własnych studni głębinowych. Gmina podejmuje wszelkie działania zmierzające do wyposażenia wszystkich gospodarstw domowych w wodociągowe ujęcie wody.

Kanalizacja i oczyszczanie ścieków

Na terenie miejscowości brak jest zbiorowego systemu kanalizacji. Obecnie ścieki bytowe gromadzone są w indywidualnych zbiornikach bezodpływowych, co stwarza ogromne zagrożenie dla środowiska naturalnego. Ponadto sytuacja taka stwarza zagrożenie niekontrolowanych zrzutów nieczystości ciekłych na pola i do rowów melioracyjnych. Brak kanalizacji ściekowej powoduje, więc pewne zanieczyszczenie środowiska oraz obniża standard życia mieszkańców oraz walory klimatyczne miejscowości. W części ścieki dowożone są wozami asenizacyjnymi do odległych oczyszczalni ścieków w Perzowie i Kępnie.

Gmina Bralin nie posiada własnej oczyszczalni ścieków, ale systemem rurociągów tłoczy ścieki do oczyszczalni w Kępnie. W planach związanych z rozbudową infrastruktury kanalizacji sanitarnej na terenie gminy Bralin, teren sołectwa Nosale przeznaczony jest do stworzenia sieci przydomowych oczyszczalni ścieków. Wybór tego sposobu oczyszczania ścieków spowodowany jest głównie czynnikami ekonomicznymi i dlatego potrzebny jest gminny program przydomowych oczyszczalni i wsparcie pochodzące ze środków zewnętrznych.

Kanalizacja deszczowa

W miejscowości istnieją lokalne odcinki zarurowania rowów przyzagrodowych. Stare kanały deszczowe i zarurowania są częściowo wyeksploatowane i często w złym stanie technicznym. Ta część wód opadowych, która ujmowana jest systemami kanalizacji deszczowych odprowadzana jest do odbiorników bezpośrednio bez podczyszczania.

Utylizacja odpadów stałych

W poszczególnych gospodarstwach domowych odpady stałe gromadzone są w pojemnikach 110 l lub w workach PCV. Większe jednostki, budynki zbiorowego zamieszkiwania gromadzą odpady stałe w kontenerach. Usuwaniem odpadów stałych zajmuje się Gmina Bralin poprzez zawartą umowę z **Przedsiębiorstwem Komunalno-Transportowym „WENCEL” z Kępna.**

Na podstawie umów zawartych z mieszkańcami i jednostkami gospodarczymi odpady wywożone są na składowisko odpadów komunalnych w Nowej Wsi Książęcej od 2000 roku.

Energetyka

Całość sołectwa jest zelektryfikowana. System elektroenergetyczny gminy Bralin oparty jest na linii średniego napięcia o mocy 20 kV, z powiązaniem głównego punktu zasilania GZP 110 kV Kępno. Obsługa użytkowników realizowana jest poprzez linie niskiego napięcia podłączone do trafostacji słupowych i murowanych. Eksploatatorem tych linii jest Energetyka Kaliska S.A. w Kaliszu Rejon Energetyczny Kępno. Zaopatrzenie w energię elektryczną prowadzone jest liniami napowietrznymi średnich napięć 20 kV, wyposażonej w lokalne stacje transformatorowe 20/0,4 kV. Ze stacji tych energia doprowadzana jest do indywidualnych odbiorców za pośrednictwem miejscowych linii niskiego napięcia 0,4 kV napowietrznych bądź kablowych.

Telekomunikacja

Teren sołectwa Nosale wyposażony jest w sieć telefoniczną obsługiwaną przez Orange S.A. - Rejon Telekomunikacji w Kępnie. Łącznie na obszarze sołectwa aktualnie jest 30 abonentów. Na 1 aparat telefoniczny przypada 5,9 mieszkańców.

Na terenie sołectwa Nosale pojawia się możliwość uzyskania dostępu do Internetu drogą radiową. Niszę związaną z dostępem do radiowej sieci internetowej umożliwiają lokalne firmy telekomunikacyjne. Jest to jednak, ze względu na ukształtowanie terenu sołectwa, dla niektórych mieszkańców usługa niedostępna.

Obok sieci telefonii stacjonarnej na terenie Nosali występuje tzw. łączność komórkowa firm: T-mobile, PLAY, Plus, Orange, itp. W latach 2015-2022 przewiduje się dalszy rozwój sieci komórkowej. Czyni się starania w celu dalszego rozwoju sieci teleinformatycznej na terenie miejscowości.

Komunikacja

Drogi

System komunikacji drogowej Nosali tworzą drogi powiatowe i gminne o długości jak podano w tabeli:

Nr drogi	Opis odcinka	
	Długość [km]	Nazwa
<i>Drogi krajowe</i>		
<i>NIE MA</i>		
<i>Drogi wojewódzkie</i>		
<i>NIE MA</i>		
<i>Drogi powiatowe</i>		
56810	5,745	Stradomia Wierzchnia – Grębanin
<i>Drogi gminne</i>		
857020	4,250	Chojęcin – Działosze - Nosale
857080	1,300	Tabor Wielki I
857090	3,000	Tabor Wielki II

Źródło: Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, Powiatowy Zarząd Dróg w Kępnie, Urząd Gminy w Bralinie.

Układ dróg jest czytelny i zapewnia pełną obsługę wsi.

Sfera gospodarcza

Przemysł

Obecnie majątek dawnego PGR wraz z dworem i parkiem został wykupiony przez prywatnego właściciela. Przed dewastacją uchronił piękny dworek i zabudowania gospodarskie. Niestety na terenie sołectwa nie występuje przemysł. Główną gałęzią jest rolnictwo.

Rolnictwo

Nosale charakteryzują się dużym udziałem branży rolnej w strukturze gospodarki. Średnia powierzchnia gospodarstwa w gminie 18,3 ha, i jest wyższa od średniej powierzchni gospodarstw w województwie o około 7,8 ha. Od kilku lat zauważa się tendencje zwiększania areałów gospodarstw, oraz tendencję ich specjalizacji w określonym kierunku (głównie produkcja trzody chlewnej).

Średnia powierzchnia gospodarstw w sołectwie

Sołectwo	Liczba mieszkańców	Ilość gospodarstw	Powierzchnia ogólna w ha	Średnia pow. gospodarstwa w ha.
Nosale	191	10	182,9	18,3

Planowane kierunki rozwoju miejscowości Nosale

Nosale, jak to opisano wyżej jest obszarem typowo rolniczym. Z pracy w rolnictwie utrzymuje się zaledwie kilka gospodarstw, natomiast większość mieszkańców jest czynna zawodowo, ale poza rolnictwem. W ostatnich latach wśród gospodarstw rolnych Nosal zaszły dość duże zmiany. Przede wszystkim zmniejszyła się liczba gospodarstw rolnych, a w zamian zwiększyła się ich powierzchnia.

Przyszłość miejscowości Nosale związana jest głównie z podstawowymi nurtami rozwoju. Jest to m.in. rolnictwo oraz rozwój przedsiębiorczości. Obszary rolnicze (użytki

rolne wraz z łąkami) zajmują ponad 90% ogólnej powierzchni sołectwa Nosale. Skutkiem ubocznym zmniejszenia liczby gospodarstw jest powolny odpływ wielu osób z działalności rolniczej. Problemem staje się znalezienie dla nich nowych źródeł dochodu, ponieważ osoby te nie mają możliwości zatrudnienia w innych działach gospodarki na terenie sołectwa. Są oni zmuszeni do poszukiwania pracy w okolicznych miejscowościach.

Ponadto, szansą też jest rozwój małej przedsiębiorczości na terenie tej miejscowości. Powstanie małych zakładów usługowych z pewnością zmniejszy bezrobocie a zwiększy zasobność finansową mieszkańców.

Wizja rozwoju sołectwa realizuje się także poprzez wzrost zainteresowania inwestorów indywidualnych terenami pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne. Warunki klimatyczne występujące na terenie sołectwa Nosale od dawna przyciągały w to urokliwe miejsce rzesze ludzi lubiących bliski kontakt z naturą. Trasa turystyczna oraz urokliwe miejsca są magnesem do rozwoju sołectwa Nosale.

Zgodnie z przyjętą misją rozwoju miejscowości, Nosale mają być miejscowością atrakcyjną, kultywującą tradycje, z rozwiniętą infrastrukturą techniczną, dążącą do poprawy jakości życia mieszkańców. Realizacja wytyczonej wizji rozwoju miejscowości wymaga wykorzystania w pełni istniejącego potencjału i szans rozwojowych oraz zaangażowania władz sołectwa, gminy i samych mieszkańców. Konieczne jest również sformułowanie priorytetów rozwojowych, celów i konkretnych zadań, przy pomocy których wizja zostanie osiągnięta. Wyszczególnione zostały zatem następujące priorytety rozwojowe:

Nosale wsią zintegrowaną, estetyczną i atrakcyjną dla mieszkańców i gości

Wyznaczona wizja rozwoju miejscowości ma zapewnić, przy wykorzystaniu wszystkich jej atutów, dalszy rozwój gospodarczy, który z kolei ułatwi życie ludności.

W sołectwie skupione są wszelkie inicjatywy w zakresie organizacji życia społecznego mieszkańców a inwestycje podejmowane na terenie miejscowości oddziałują i

będą oddziaływały jednocześnie na całą gminę. Działania w zakresie infrastruktury technicznej, bezpieczeństwa publicznego tworzą warunki pobudzające koniunkturę. Rozwój miejscowości będzie również możliwy poprzez zapewnienie zarówno dzieciom, młodzieży jak i dorosłym swobodnego dostępu do placówek kulturalnych, szkół i służby zdrowia oraz innych form aktywności społecznej i kulturalnej.

IV. OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON MIEJSCOWOŚCI NOSALE

Poprzez analizę SWOT postarano się przeanalizować mocne i słabe strony miejscowości Nosale oraz jej szanse i zagrożenia stwarzane przez otoczenie. Pozwala to także na określenie obecnej sytuacji w sołectwie Nosale oraz przyszłych kierunków jego rozwoju. Skrót SWOT pochodzi od pierwszych liter angielskich słów: strenghts (mocne strony), weaknesses (słabe strony), opportunities (szanse), threats (zagrożenia).

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• odnowiony i odmulony staw pośrodku miejscowości • legenda o przemarszu wojsk napoleońskich • tradycje i odpusty • aktywne koło PZeiR • odrestaurowany stary dwór i park podworski (własność prywatna) • wiązy- drzewa charakterystyczne dla Nosali • duża ilość gospodarstw rolnych • wodociąg, droga asfaltowa i dobre połączenie do Nowej Wsi Książęcej, Bralina, Kępna • możliwość otwierania firm (działki pod działalność gospodarczą)	• zaniedbane boisko • brak miejsca spotkań (Domu Ludowego) • podział wsi na bloki po PGR i resztę wsi •
SZANSE	ZAGROŻENIA
▪ budowa sieci kanalizacyjnej oraz zbiorczych przydomowych oczyszczalni ▪ otwieranie firm i dalszy rozwój gospodarki ▪ wyremontowany dwór i poprawa estetyki wsi ▪ integracja społeczna ▪ podnoszenie umiejętności mieszkańców i pozyskiwanie środków na działalność wiejską ▪ prace społeczne na rzecz wsi (zarybienie stawu i bieżące utrzymanie porządku, rekultywacja boiska) ▪ nowa perspektywa finansowa na lata 2014-2020	▪ mała aktywność społeczna ▪ niska dochodowość gospodarstw rolnych ▪ ogromne rozwarstwienie społeczne ▪ problem alkoholowy ▪ brak możliwości do pozyskiwania środków na Nosale

V. WIZJA NOSALI I CELE ROZWOJU

Na podstawie dokumentów strategicznych, szczegółowej analizy zasobów miejscowości Nosale oraz w oparciu o dotychczasowe działania mieszkańców wyznaczona została wizja rozwoju miejscowości.

***NOSALE - WSIĄ ZINTEGROWANĄ,
ESTETYCZNĄ I ATRAKCYJNĄ DLA MIESZKAŃCÓW I GOŚCI***

Cele rozwoju miejscowości Nosale

Cel ogólny 1: Aktywizacja i integracja mieszkańców

Cel ogólny 2: Poprawa standardu życia mieszkańców

Cel ogólny	Cel szczegółowy	Projekt
Aktywizacja i integracja mieszkańców <i>(Wsparcie sektora społecznego i rozwój kapitału ludzkiego)</i>	Tożsamość wsi i życia wiejskiego, kultywowanie tradycji religijnych, obchodzonych uroczystości i świąt.	<i>1. Tablica informacyjna z historią wsi wraz z odtworzeniem herbu miejscowości</i>
		<i>2. Kółka zainteresowań dla młodzieży</i>
	Integracja mieszkańców miejscowości Nosale	<i>1. Wspólne prace przy porządkowaniu otoczenia Sali wiejskiej oraz zbiornika wodnego</i>
		<i>2. Zawody zręcznościowe mieszkańców powiązane z rywalizacją z innymi sołectwami</i>
		<i>3. Festyny integracyjne</i>
Poprawa standardu życia mieszkańców <i>(Rozwój infrastruktury</i>	Uregulowanie gospodarki ściekowej i gospodarki odpadami w celu ochrony wód i gleb.	<i>1. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków</i>

technicznej na terenie gminy Bralin oraz zapewnienie równego dostępu do pozostałej infrastruktury)		2. Rozbudowa istniejącej infrastruktury wodociągowej
		3. Rekultywacja dzikich wysypisk śmieci
	Poprawa bezpieczeństwa komunikacji mieszkańców sołectwa Nosale	1. Budowa utwardzonych dróg gminnych prowadzących do gospodarstw oraz chodników
		2. Rozbudowa i modernizacja oświetlenia ulicznego
		3. Budowa ścieżek rowerowych
	Stworzenie centrum życia społeczno-kulturowego miejscowości, jako miejsca do bezpiecznego spędzania wolnego czasu przez dzieci, młodzież i dorosłych.	1. Budowa Domu Ludowego z zagospodarowaniem placu przyległego
		2. Budowa boiska wraz z miejscem do rekreacji
		3. Poprawa estetyki i wyglądu wsi - nowe nasadzenia roślinne, wykonanie elementów małej architektury

VI. OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ W NOSALACH W PERSPEKTYWIE CO NAJMNIEJ 7 LAT OD DNIA PRZYJĘCIA DOKUMENTU, W KOLEJNOŚCI WYNIKAJĄCEJ Z PRZYJĘTYCH PRIORYTETÓW ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI, Z PODANIEM SZACUNKOWYCH KOSZTORYSÓW.

Cel	Projekt	Szacowany koszt w PLN	Termin realizacji
Aktywizacja i integracja mieszkańców	<i>1. Tablica informacyjna z historią wsi wraz z odtworzeniem herbu miejscowości</i>	<i>5 000,00</i>	<i>2015-2016</i>
	<i>2. Kółka zainteresowań dla młodzieży</i>	<i>3 000,00</i>	<i>2015-2020</i>
	<i>1. Wspólne prace przy porządkowaniu otoczenia Sali wiejskiej oraz zbiornika wodnego</i>	<i>150 000,00</i>	<i>2015-2020</i>
	<i>2. Zawody zręcznościowe mieszkańców powiązane z rywalizacją z innymi sołectwami</i>	<i>5 000,00</i>	<i>2015-2020</i>
	<i>3. Festyny integracyjne</i>	<i>6 000,00</i>	<i>2015-2020</i>
Poprawa infrastruktury wiejskiej	<i>1. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków lub budowa sieci kanalizacji sanitarnej</i>	<i>400 000,00</i>	<i>2015-2020</i>
	<i>2. Rozbudowa istniejącej infrastruktury wodociągowej</i>	<i>200 000,00</i>	<i>2015-2020</i>
	<i>3. Rekultywacja dzikich wysypisk śmieci</i>	<i>20 000,00</i>	<i>2015-2020</i>
	<i>4. Budowa utwardzonych dróg gminnych prowadzących do gospodarstw oraz chodników</i>	<i>400 000,00</i>	<i>2015-2020</i>
	<i>5. Rozbudowa i modernizacja oświetlenia ulicznego</i>	<i>50 000,00</i>	<i>2015-2020</i>

	6. Budowa ścieżek rowerowych		2015-2020
	7. Budowa Domu Ludowego z zagospodarowaniem placu przyległego	350 000,00	2015-2020
	8. Budowa boiska wraz z miejscem do rekreacji	10 000,00	2015-2020
	9. Poprawa estetyki i wyglądu wsi - nowe nasadzenia roślinne, wykonanie elementów małej architektury	30 000,00	2015-2020

VII. OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ ZE WSKAZANIEM ICH WPŁYWU NA ROZWÓJ MIEJSCOWOŚCI Z UWZGLĘDNIENIEM ZGODNOŚCI Z CHARAKTEREM I KRAJOBRAZEM KULTUROWYM MIEJSCOWOŚCI W NOSALACH W LATACH 2008 – 2015. PROJEKT REALIZACYJNY.

Analiza rozwoju wsi Nosale uwzględniająca strategię realizacji na lata 2015 - 2020 zakłada realizację szeregu zamierzeń społecznych, kulturalnych i gospodarczych, które mogą być realizowane w miarę posiadanych środków finansowych oraz przyznanych przez Radę Gminy. Priorytetowym jednak działaniem jest podniesienie poziomu infrastruktury technicznej poprzez budowę Domu Ludowego wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu, co umożliwi rozwój życia społeczno – kulturalno - rozrywkowego mieszkańców miejscowości, oraz stanowić będzie bazę materialną niezbędną dla realizacji szeregu planowanych przez mieszkańców działań określonych w planie rozwoju.

Słabo rozwinięta infrastruktura techniczna i społeczna miejscowości Nosale stanowi jedną z najpoważniejszych barier wielofunkcyjnego rozwoju obszaru i rozwoju pozarolniczych działalności gospodarczych. Jest to efekt dystrybucji środków w poprzednim okresie – przed 1989 r. Sytuacja w tym względzie pogorszyła się w wyniku procesów transformacyjnych faworyzujących obszary miejskie, a zwłaszcza duże miasta. Nieodpowiedni stopień rozwoju infrastruktury wiejskiej nie tylko obniża standard życia i gospodarowania mieszkańców wsi, lecz także decyduje o słabej atrakcyjności obszaru wsi dla inwestorów. Bariery kapitałowe oraz ograniczone możliwości finansowe samorządu nie

pozwalają także na odpowiednie zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz zachowania dziedzictwa kulturowego. Dlatego niezbędne są inwestycje mające na celu wyrównywanie dysproporcji rozwojowych między obszarami miejskimi i wiejskimi, co przyczyni się do zwiększenia spójności gospodarczej, społecznej oraz przestrzennej.

PROJEKT: „I” pn. „Budowa Domu Ludowego z zagospodarowaniem placu przyległego” przewidziany do realizacji w latach 2015-2020 z dofinansowaniem z „PROW” działanie: „Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego” (w tym szacunkowe koszty, harmonogram realizacji) lub innych środków pochodzących z UE.

OPIS PROJEKTU: „Budowa Domu Ludowego z zagospodarowaniem placu przyległego”

Projekt zakłada w I etapie wybudowanie na terenie gminnym, gdzie obecnie znajduje się zniszczony obiekt szkolny i dotychczasowa sala wiejska budynku Domu Ludowego. W planie mieszkańców Nosal jest budowa parterowego budynku z niezbędną ilością pomieszczeń, a w szczególności z salą zebrań wiejskich, sanitariatem oraz pomieszczeniem umożliwiającym podczas zebrań lub innych spotkań przygotowanie ciepłych posiłków. Możliwość budowy nowego obiektu pozwoli zmobilizować wszystkich mieszkańców do pomocy przy realizacji tak ważnego dla sołectwa przedsięwzięcia.

Kolejnym II etapem jest zagospodarowanie przyległego terenu. Przy nowym Domu Ludowym planuje się stworzenie miejsca rekreacji i wypoczynku dla dzieci i młodzieży (plac zabaw z małą architekturą ogrodową).

SZACUNKOWY KOSZTORYS PROJEKTU

Poniższe zestawienie sporządzono na podstawie kosztorysu inwestorskiego

l.p.	Elementy i rodzaje robót	Koszt realizacji (zł)		Termin realizacji
		netto	brutto (do wykonania)	
1				
2				
3				
4				
5				

	Razem			

HARMONOGRAM PLANOWANEGO PROJEKTU

Lp	Elementy i rodzaje robót	Termin rozpoczęcia	Termin zakończenia
1			
2			
3			
4			
5			

VIII. HARMONOGRAM REALIZACJI

L.p.	Projekt	Termin realizacji
1	<i>1. Tablica informacyjna z historią wsi wraz z odtworzeniem herbu miejscowości</i>	2015-2016
2	<i>2. Kółka zainteresowań dla młodzieży</i>	2015-2020
3	<i>1. Wspólne prace przy porządkowaniu otoczenia Sali wiejskiej oraz zbiornika wodnego</i>	2015-2020
4	<i>2. Zawody zręcznościowe mieszkańców powiązane z rywalizacją z innymi sołectwami</i>	2015-2020
5	<i>3. Festyny integracyjne</i>	2015-2020
6	<i>1. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków</i>	2015-2020
7	<i>2. Rozbudowa istniejącej infrastruktury wodociągowej</i>	2015-2020
8	<i>3. Rekultywacja dzikich wysypisk śmieci</i>	2015-2020
9	<i>1. Budowa utwardzonych dróg gminnych prowadzących do gospodarstw oraz chodników</i>	2015-2020
10	<i>2. Rozbudowa i modernizacja oświetlenia ulicznego</i>	2015-2020

11	<i>3. Budowa ścieżek rowerowych</i>	2015-2020
12	<i>1. Budowa Domu Ludowego z zagospodarowaniem placu przyległego</i>	2015-2020
13	<i>2. Budowa boiska wraz z miejscem do rekreacji</i>	2015-2020
14	<i>3. Poprawa estetyki i wyglądu wsi - nowe nasadzenia roślinne, wykonanie elementów małej architektury</i>	2015-2020

IX. KSZTAŁTOWANIE OBSZARÓW O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU DLA ZASPOKOJENIA POTRZEB MIESZKAŃCÓW, SPRZYJAJĄCYCH NAWIĄZYWANIU KONTAKTÓW SPOŁECZNYCH, ZE WZGLĘDU NA ICH POŁOŻENIE ORAZ CECHY FUNKcjONALNO – PRZESTRZENNE A W SZCZEGÓLNOŚCI POPRZECZ ODNAWIANIE LUB BUDOWĘ PARKINGÓW, CHODNIKÓW LUB OŚWIETLENIA ULICZNEGO

Mieszkańcy Nosal po analizie potrzeb, które zostały wymienione w zadaniach do realizacji na kolejne lata, wymienili potrzebę realizacji zadania związanego z budową nowego Domu Ludowego wraz z doposażeniem w niezbędny sprzęt oraz utwardzenie powierzchni gruntowych kostką betonową wraz z nasadzeniem roślin ozdobnych. Budowa nowego budynku w znaczny sposób polepszy warunki i komfort korzystających z Domu Ludowego mieszkańców. Budowa budynku Domu Ludowego połączona z utwardzeniem i zagospodarowaniem otoczenia Domu Ludowego, pozwoli na zwiększenie dostępności i atrakcyjności tego miejsca.

Utwardzony plac w centrum wsi posłuży wszystkim mieszkańcom oraz przybywającym do Nosal w odwiedziny turystom. Będzie wykorzystany przez społeczność lokalną i odwiedzających turystów, jako parking oraz miejsce plenerowych imprez. Są to elementy niezbędne i służące do nawiązywania kontaktów społecznych posiadające cechy funkcjonalno – przestrzenne znajdujące się w centrum wsi. Sołectwo Nosale wraz z jego mieszkańcami chce przygotować atrakcyjną ofertę dla turystów, dlatego też przygotowanie obszaru o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców oraz ich gości jest bardzo potrzebna. Funkcjonalność obszaru wpłynie na integrację, nawiązywanie kontaktów, rozwój miejscowości oraz dochody mieszkańców z rozwoju turystyki. Jest to również bardzo ważny element, który podnosi walory miejscowości, jej atrakcyjność oraz ma wpływ na rozwój miejscowości. Elementy te w dużej mierze pozwolą młodym ludziom podjąć decyzję o pozostaniu w miejscu zamieszkania i dbać o dalszy rozwój swojej miejscowości.